

PUOLUEEMME „KIPEITÄ KYSYMYKSIÄ“

„LIKVIDAATTORUUS“ JA „KANSALLISUUS“-KYSYMYKSIÄ

Elokuussa 1912 Puolan ja Liettuan sosialidemokratian Päähallinto kutsui koolle Puolan sosialidemokratian „aluepiirikonferenssin”. On tunnettua, että tuo Puolan sosialidemokratian Päähallinto on nykyään hallinto *ilman* puoluetta. Puolan pääkaupungin Varsovan paikallinen sosialidemokraattinen järjestö tuomitsi jyrkästi Päähallinnon harjoittaman hajotuspolitiikan, ja vastaukseksi siihen Päähallinto ryhtyi esittämään katalia, anonyymejä syytöksiä provokaatiosta, muodosti itselleen näennäisen varsovalaisen järjestön ja kiiruhti kutsumaan koolle „oman”, vastaavalla tavalla kasatun aluepiirikonferenssinsa.

Valtakunnanduuman vaalit Varsovan työväenkuuriassa todistivat myöhemmin lopullisesti Päähallinnon kannattajien olevan näennäisiä: 66 valtuutetusta oli 34 sosialidemokraattia, siinä luvussa vain 3 Päähallinnon kannattajaa (ja nekin epävarmoja).

Tämä ennakkohuomautus on tarpeen siksi, että lukija pitäisi sitä Puolan ja Liettuan sosialidemokratian aluepiirikonferenssin päätöslauselmaa, josta aiomme puhua, *vain* yksinomaan *Tyszkan* Päähallinnon päätöslauselmana eikä missään tapauksessa Puolan sosialidemokraattisten työläisten päätöksenä.

I

Kysymys Puolan sosialidemokratian suhtautumisesta VSDTP:hen on erittäin tärkeä ja päivänpolttava. Sen vuoksi *Tyszkan* konferenssin tästä kysymyksestä hyväksymään päätökseen sietää tutustua huolellisemmin, niin vaikeaa kuin onkin ottaa tuota päätöstä *vakavalta* kannalta.

On vaikeaa suhtautua vakavasti herjauksia täynnä olevaan *Tyszkan* päätöslauselmaan jopa yksistään sen

kannan vuoksi, joka siinä on otettu *peruskysymykseen*, likvidaattoruuskysymykseen nähden.

Se on ollut peruskysymyksenä VSDTP:ssä vuosina 1908—1912. Vastavallankumous on tavattomasti runnellut puoluetta. Puolue ponnistaa kaikki voimansa palauttaakseen ennalleen järjestönsä. Ja *kaikkien neljän* vastavallankumousvuoden aikana puolue on käynyt *herkeämätöntä* taistelua niitä sosialidemokraattien keskuudessa olevia pikku ryhmiä vastaan, jotka tahtovat likvidoida puolueen.

Eikö tästä johdu selvästi, että se, joka ei ole ratkaissut lopullisesti kysymystä likvidaattoruudesta, nimittää itseään *suotta* puolueen jäseneksi?

Tyszkan konferenssi niin ikään kiinnittää VSDTP:hen suhtautumista koskevassa päätöslauselmassaan eniten huomiota likvidaattoruuteen. Konferenssi toteaa, että likvidaattoruus on „mitä suurin VSDTP:n kehityksen jarru ja vakava vaara itse sen olemassaololle”.

„Avoin ja johdonmukainen likvidaattoruus ja vallankumouksellinen sosialidemokratia sulkevat pois toisensa”, sanotaan päätöslauselmassa.

Kuten näette, Tyszka ja kumpp. kävivät rohkeasti ja varmasti käsiksi ongelmaan — ja verukehtivat itsensä irti antamasta vastausta!

Keitä ne „avoimet ja johdonmukaiset” likvidaattorit ovat? Ja mihin käytännölliseen johtopäätökseen on *nelivuotisen* likvidaattoruutta vastaan käydyn *taistelun kokemus* johtanut?

Tammikuussa 1912 pidetty VSDTP:n konferenssi vastasi näihin luonnollisiin ja välttämättömiin kysymyksiin selvästi, täsmällisesti ja vakuuttavasti: likvidaattorit ovat „Nasha Zarja” ja „Zhivoje Delo” julkaisujen ympärillä oleva ryhmä. Tämä ryhmä on saattanut itsensä puolueen ulkopuolelle.

Tätä vastausta voidaan pitää oikeana tai vääränä, mutta ei voida kieltää sen selvyyttä, ei voida välttää oman kannan selvää määrittelyä!

Mutta Tyszkan konferenssi nimenomaan yrittää välttää sitä kiemurrellen ja luikerrellen kuin näpistelijä. Ellei ole totta, että „Nasha Zarjan” julkaisijat ovat avoimia ja johdonmukaisia likvidaattoreita, kuten sanoimme selvästi tammikuussa 1912, niin mikseivät Tyszka ja kumpp. osoittaneet elokuussa 1912 puolalaisille sosialidemokraattisille

työläisille meidän virhettämme? Ellei ole totta, että „Nasha Zarja” on saattanut itsensä puolueen *ulkopuolelle*, jos te, herrasväki Tyszka, Rosa Luxemburg ja Varski pidätte sitä *puolueeseen kuuluvana*, niin miksette sanoneet sitä suoraan? Se oli teidän suoranainen velvollisuutenne puolalaisia sosialidemokraattisia työläisiä kohtaan!

Ja sadatelkaa, kiroilkaa, sättikää miten paljon tahansa tammikuussa 1912 pidettyä „leniniläistä” konferenssia, ette te kuitenkaan saa tuolla melullanne petetyksi ketään, paitsi niitä, jotka haluavat olla petettyjä. Sillä tammikuun konferenssin jälkeen on mahdotonta olla tietoinen ja rehellinen sosialidemokraatti, on mahdotonta puhua asioiden tilasta VSDTP:ssä, ellei vastaa selvästi ja täsmällisesti kysymykseen: onko „Nasha Zarja” likvidaattorilehti ja missä tuon ryhmän paikka on: puolueessa vaiko puolueen ulkopuolella?

II

Se vuolas, monipuolinen ja sanarikas soimaustulva, jolla Tyszkan konferenssi kestittää „leniniläisiä”, sisältää vain yhden asian: syytöksen *kahtiajaosta*.

VSDTP:n tammikuun konferenssi totesi, että puolueen ulkopuolella on vain „Nasha Zarjan” ryhmä. Tämä on yleisesti tunnettu tosiasia. Jopa Tyszka ja hänen ystävänsä olisivat voineet tehdä tästä tosiasiasta sen yksinkertaisen ja ilmeisen johtopäätöksen, että kun syytetään kahtiajaosta, niin siten tunnustetaan „Nasha Zarjan” ryhmän *puoluekantaisuus*.

Lapsikin käsittää tämän johtopäätöksen kiertämättömyyden. Mutta Tyszka ja kumpp. ovat jo aikoja sitten sivuuttaneet lapsuusiän...

Niillä, jotka syyttävät meitä kahtiajaosta, pitäisi olla edes sen verran alkeellista miehuullisuutta, alkeellista rehellisyyttä, että sanoisivat suoraan: „„Nasha Zarjan” ryhmä ei ole likvidaattoriryhmä”, „sen *ei* pidä olla puolueen ulkopuolella, vaan sen paikka on puolueen *puitteissa*”, „se on *laillinen suuntavivahde* puolueessa” j.n.e.

Siinähan koko asian ydin juuri onkin, että Tyszkan kaltaiset herrat, jotka syyttävät meitä kahtiajaon aikaansaamisesta, sanovat tämän (sillä tämä *jo sinänsä* liittyy kahtiajakovalitukseen) *salaviihkaa*, häveliäästi ja kautta rantain, *peläten* sanoa sitä suoraan!

Ei ole helppoa sanoa ja todistaa, että „Nasha Zarjan” pitää kuulua puolueeseen. Ken sanoo sillä tavalla, hän ottaa kannettavakseen tietyn vastuun — ratkaisee tietyn periaatteellisen kysymyksen — puolustaa avoimesti likvidaattoruuden johtomiehiä. Sellaista henkilöä voidaan (ja tulee) pitää likvidaattorien kannattajana, mutta ei voida kieltää, etteikö hän olisi vakaumusten mies, etteikö hänellä olisi poliittista rehellisyyttä, vaikkapa vain rajoitetussa kysymyksessä, kysymyksessä tietyn likvidaattoriryhmän puoluekantaisuudesta tai ei-puoluekantaisuudesta.

Mutta kun kokonaisen aluepiirin kokonainen, luvallanne sanoen, järjestö tai järjestöjen summa kiemurrellen ja salaviikkaa, häveliäästi ja puhumatta asioita selväksi puolustaa likvidaattoreita ja syyttää kahtiajaosta niitä, jotka erottivat likvidaattorit puolueesta, eikä uskalla sanoa suoraan: „tämän likvidaattoriryhmän pitää kuulua puolueeseen”, — niin seuraa kiertämättä johtopäätös: se ei ole sosialidemokraattien järjestö, sosialidemokraattien, jotka hyväksyvät ne ja ne katsomukset, vaan sellaisten *juonittelijain kerho*, jotka pyrkivät haalimaan kokoon poliittista pääomaa „käytämällä hyväkseen” likvidaattorien ja antilikvidaattorien välistä taistelua.

Ja sille, joka tuntee VSDTP:n sisäiset asiat vuodesta 1907 alkaen, on jo aikoja sitten lakannut olemasta salaisuus, että bundilaisten lisäksi Tyszka ja kumpp. ovat tuollaisten juonittelijain tai, kuten sosialidemokraattien keskuudessa heitä tavallisesti nimitetään, „painon mukaan mitattavien marxilaisten”, „Tushinon loikkarien”, esikuvia. Samoin kuin eräät bundilaiset Tyszka perustaa koko „asenteensa” puolueessa *peliiin* likvidaattorien ja antilikvidaattorien välillä, välitykseen, hyödyn hankkimiseen olemalla „vaa’anpunnuksena”, jota ilman likvidaattoreilla enempää kuin antilikvidaattoreillakaan ei tule olemaan enemmistöä!

Syksyllä 1911, kun tämä Tyszkan vanha ja kaikkia kylästäyttävä „peli” ajoi hänet karille, niin *kummankin* vastakkaisen virtauksen — sekä likvidaattorien että antilikvidaattorien — äänenkannattajat nimesivät hänet julkisesti lehdistössä juonienpunojaksi.

Asettukaapa todellakin „vaa’anpunnuksen” katsantokannalle, niin silloin Tyszkan konferenssin epäloogilliset, lapsellisen naiivit, naurettavan mitättömät ja avuttomat päätöslauselmat käyvät heti *aivan* selviksi. Niin, juuri niin pitää

juonittelijan sanoakin: tuomitsen likvidaattoruuden... mutta en sano suoraan, kuka on julkinen ja johdonmukainen likvidaattori! Tunnustan, että likvidaattoruus vaarantaa itse puolueen olemassaolon... mutta en sano suoraan, pitäisikö sellaisen ja sellaisen ryhmän kuulua puolueeseen vai pitääkö sen olla puolueen ulkopuolella! Sellaisesta „asenteesta” voin *aina* ja kaikissa oloissa hyötyä sekä saada „poliittista pääomaa”, sillä *ilman minua* antilikvidaattori ei voita likvidaattoria, *ilman minua* likvidaattorilla ei tule olemaan varmaa paikkaa puolueessa!!

„Tyszkalainen” politiikka ei ole satunnainen, yksityisluontoinen ilmiö. Kahtiajakaantumisen tapahtuessa ja yleensä ankaran taistelun riehussa suuntausten välillä on *kierämätöntä*, että ilmaantuu sellaisia ryhmiä, jotka perustavat olemassaolonsa lakkaamattomaan puolelta toiselle loikkimiseen ja pikku vehkeilyihin. Se on puolueemme elämän surkea, epämiellyttävä piirre, jota maanpako-laisuudessa suoritettavan vallankumouksellisen työn ehdot erikoisesti kärjistävät. Juonittelijaryhmät, juonittelun piirteet eräiden, varsinkin heikot yhteydet Venäjään omaavien ryhmien politiikassa — siinä ilmiö, joka on tiedettävä, ettei joutuisi sumutetuksi, ettei joutuisi kaikenlaisten „väärinkäsitysten” uhriksi.

III

„Yhtenäisyys”-tunnus on tietenkin „suosittu” laajoissa työläispiireissä, jotka eivät tiedä, *kenen kanssa* tämä yhtenäisyys on luotava, *mitä* tietyille ryhmälle tehtäviä *myönnytyksiä* tuo *yhtenäisyys* merkitsee ja *mille perustoille* likvidaattorien puolueeseen ottamisen tai puolueesta erottamisen politiikka rakentuu.

Ei tietenkään ole mitään helpompaa kuin käyttää demagogisesti tämän asian olemuksen *ymmärtämättömyyttä* päästäkseen huutamaan „kahtiajaosta”. Ei ole mitään helpompaa kuin verhota kerhodiplomatiaa vaatimalla jo lopullisesti jakaantuneiden suuntausten „yhtenäisyyttä”.

Mutta niin „suosittu” kuin „yhtenäisyys”-tunnus onkin valveutumattomien ihmisten keskuudessa, niin mukavaa kuin kaikenkarvaisten demagogien, juonittelijain ja kerhodiplomaattien onkin piiloutua nykyään tämän tunnuksen taakse, emme me kuitenkaan lakkaa vaatimasta, että jokai-

nen tietoinen sosialidemokraatti antaisi selvän ja täydellisen vastauksen kysymykseen, jonka VSDTP:n tammikuun konferenssi 1912 ratkaisi.

Vuoden 1912 elokuussa koollekutsuttu likvidaattorien konferenssi osoitti selvästi, että kaikkien kiistojen ytimenä on nimenomaan kysymys likvidaattoruudesta, kysymys likvidaattoriryhmien puoluekantaisuudesta tai ei-puoluekantaisuudesta (jopa puolueenvastaisuudesta). Ken kiertää tämän kysymyksen olemuksen, hän johtaa harhaan itseään sekä muita.

Onhan jaarittelu tammikuun konferenssin „ryhmäkuntalaisuudesta” y.m.s. nimenomaan tällaista asian olemuksen *kiertämistä*. Hyvä on, herrat, voidaan jaarittelijoille vastata: olettaamme, että tammikuun konferenssi oli aito ryhmäkuntalainen, hajottava konferenssi, vailla päätösvaltaa j.n.e. Mutta näillä „pelottavilla sanoilla” te *pääsette pälkähästä vain omissa silmissänne*. Osa sosialidemokraateista — samantekevää mikä osa — julisti tammikuussa, että „Nasha Zarja” edustaa puolueenvastaisia, puolueen ulkopuolella olevia likvidaattoreita. Tämä mielipide on perusteltu yksityiskohtaisessa, motivoitussa ja puolueen nelivuotisesta historiasta juontuvassa päätöslauselmassa.

Ken haluaa vilpittömästi selittää ja kumota esim. näiden „tammikuun” sosialidemokraattien virheen, hänen on eriteltävä ja kumottava tämä päätöslauselma, sanottava ja todistettava, että „Nasha Zarjan” pitää olla puolueessa, että sen aatteet eivät ole tuhoisia puolueelle, että tälle ryhmälle on tehtävä sellaisia ja sellaisia myönnytyksiä, että siltä on vaadittava sellaisia ja sellaisia sitoumuksia, että näiden sitoumusten täyttämisen takeena pitää olla sen ja sen, että tämän ryhmän vaikutuksen laajuus puolueessa on määriteltävä sillä ja sillä tavalla.

Kysymyksen *tällainen* asettelu merkitsee tammikuun sosialidemokraattien vakaumuksen tunnollista ja rehellistä kumoamista, merkitsee virheellisenä pidettävän *selittämistä* työläisille. Mutta siinäpä se kysymyksen ydin onkin, *ettei yksikään* nykyisistä tyhjänpäiväisistä kirkujista, jotka huutavat kahtiajaosta, ole ottanut askeltakaan kysymyksen tällaista asettelua kohti!!

Ja siitä syystä me syrjäyttäen halveksivasti demagogit ja juonittelijat, toistamme rauhallisesti: likvidaattorien erottamista koskevaa päätöslauselmaamme ei ole kumottu eikä

sitä voida kumota. Uudet tosiasiat — sellaiset kuin trotskilaisille fraaseille läheiseksi käyneen likvidaattorien „*Lutsh*” lehden⁸⁹ ilmestyminen — vain lisäävät satakertaisesti päätöslauselmamme voimaa. Tosiasiat — toukokuun esiintymiset, satojen työläisryhmien liittyminen antilikvidaattorien sanomalehden ympärille, IV Valtakunnanduuman vaalit työväenkuuriassa — todistavat *lopullisesti*, että likvidaattoreita vastustava kantamme on oikea.

Kirkuminen „kahtiajaosta” ei horjuta tätä vakaumusta, sillä tuo kirkuminen on likvidaattorien pelkurimaista, peiteltyä, ulkokultaista *puolustelua*.

IV

VSDTP:n tammikuun konferenssi 1912 asetti vielä erään vakavan periaatteellisen kysymyksen, kysymyksen puolueemme *rakenteesta* kansallisessa mielessä. Tilan puutteen takia kajoan vain lyhyesti tähän kysymykseen.

Täydellinen vaiko epätäydellinen federaatio, „pahimman tyyppinen federaatio” vaiko täydellinen yhtenäisyys? Siten on tämä kysymys asetettu.

Tyszkan konferenssi vastaa tähänkin ongelmaan vain sättien ja huutaen: „petosta”, „tosiasiain vääristelyä” j.n.e. Miten tyhjiä kirkujia tuo Tyszka ja hänen seurueensa ovatkaan!

Latvialaisten, puolalaisten ja juutalaisten (Bund) sosialidemokraattien täydellinen eristyneisyys on tosiasia. Jokainen puolalainen sosialidemokraatti tietää, ettei Puolassa ole ollut eikä ole *mitään* Bundin kanssa yhtenäisyyttä muistuttavaa. Samoin on asianlaita venäläisilläkin Bundin y.m.s. suhteen. „Kansallisilla” on omat erikoiset järjestönsä, omat keskuslaitoksensa, edustajakokouksensa j.n.e. Venäläisillä ei ole *sellaisia*, ja *heidän* Keskuskomiteansa ei voi ratkaista Venäjän kysymyksiä ilman keskenään taistelevien ja Venäjän asioihin perehtymättömien bundilaisten, puolalaisten ja latvialaisten osanottoa.

Se on tosiasia. Sitä ei voida kumota millään sättimisellä. Vuodesta 1907 alkaen ovat *kaikki* puolueessamme nähneet sen. Kaikki ovat havainneet sen luonnottomuuden. Konferenssimme ristikin sen „*pahimman tyyppiseksi federaatioksi*” *.

* Ks. Teokset, 17. osa, ss. 444—445. *Toim.*

Kysymyksen tällaiseen aseteluun on rehellisten ja vilpittömien sosialidemokraattien vastattava asiallisesti.

Tämän asettelun oikeellisuuden on todistanut mitä vakuuttavimmin elokuun konferenssi, joka — jopa Plehanovinkin lausunnon mukaan — „kansallista kulttuuri”-autonomiamia koskevassa kuulussa päätöslauselmassaan „sopeutti sosialismin nationalismiin”.

Sekä Bund että Tyszkan Päähallinto vannovat yhtäläisesti kaikkien pyhimysten nimessä kannattavansa yhtenäisyyttä, mutta Varsovassa, Lodzissa y.m. niiden välillä vallitsee mitä täydellisin hajaannus!

„Likvidaattoruuskysymyksen” yhteys „kansallisuuskysymykseen” ei ole meidän keksintömme, sen on itse elämä nostanut esiin.

Asettakoot ja käsitelköt kaikki vakavasti ajattelevat sosialidemokraatit myöskin „kansallisuuskysymyksen”. Federaatio vaiko yhtenäisyys? Federaatio „kansallisuuskille” erillisine keskuksineen ilman erillistä keskusta venäläisille vaiko täydellinen yhtenäisyys? Nimellinen yhtenäisyys Bundin tosiasiallisin kahtiajakaantumisin (tai poislohkeamisin) paikallisjärjestöissä vaiko tosiasiallinen yhtenäisyys alhaalta ylös asti?

Ken luulee, että nämä kysymykset voidaan kiertää, hän erehtyy katkerasti. Ken perustaa laskelmansa vuosien 1907—1911 „pahimman tyypin federaation” yksinkertaiseen uudistamiseen, hän johtaa harhaan itsensä sekä toiset. Tuota federaatiota on jo mahdoton palauttaa ennalleen. Tuo keskonen ei enää herää eloon. Puolue on kaikonnut siitä ainaaksi.

Mihin se on kaikonnut? „Itävaltalaiseen” federaatioon? ⁹⁰ Vaiko täydelliseen federaatiosta luopumiseen, tosiasialliseen yhtenäisyyteen? Me kannatamme viimeksi mainittua. Me vastustamme „socialismin sopeuttamista nationalismiin”.

Harkitkoot siis kaikki tätä kysymystä kaikinpuolisesti ja ratkaiskoot sen lopullisesti.

Kirjoitettu marraskuussa 1912

Julkaistu ensi kerran
elokuussa 1913 aikakauslehdessä
„Pismo Dyskusyjne”
(„Väittelylehti”) № 1
Allekirjoitus: N. Lenin

Julkaistaan aikakauslehden
tekstin mukaan
Käännös puolasta